

Færre pesticider i gartneri og frugtavl

Beslutningsforslaget tager også udgangspunkt i konklusionerne fra Kirsten Jensen-udvalget (Udvalget til vurdering af konsekvenserne af nedsat pesticidanvendelse i gartneri og frugtavl). Udvalget konkluderede, at det er nødvendigt at udarbejde en handlingsplan for nedbringelse af pesticidanvendelsen inden for frilandsgrøntsager, frugt og bær samt væksthushavregroder.

På trods af, at gartneri- og frugtavlssonrådet kun udgør 0,65 pct. af det samlede dyrkede areal i Danmark, anvender disse erhverv mellem 5,4 pct. og 8,0 pct. af den solgte mængde pesticider til jordbruget. Denne intensive anvendelse understreger nødvendigheden af, at der også for disse erhverv udarbejdes en strategi for reduktion af pesticidanvendelsen.

Der findes ikke statistik, som det kendes fra landbruget, der præcist belyser pesticidanvendelsen inden for gartneri og frugtavl. Der bør derfor iværksættes initiativer til tilvejebringelse af de nødvendige data. Konkret kan dette gøres ved at stille krav om, at der indsendes sprøjtejournaler fra alle gartnerier og frugtavlere. På baggrund heraf kan der ved hjælp af driftsøkonomiske analyser fastsættes konkrete reduktionsmål for de forskellige afgrøder.

De fastsatte reduktionsmål skal opnås via samme virkemidler, som benyttes over for landbruget, det vil sige frivillige aftaler, rådgivning og information suppleret med synliggørelse af forbruget og anvendelsesrestriktioner, hvor det ikke medfører væsentlige udbyttetab, samt afgifter.

Endvidere bør der oprettes et varslingsystem for udvaskning af pesticider til grundvandet fra gartneri og frugtavl i stil med det, der eksisterer for landbruget. Systemet drives i et samarbejde mellem GEUS, Danmarks Jordbrugsforskning, Danmarks Miljøundersøgelser og Miljøstyrelsen. Formålet med varslingsystemet skal være at undersøge, om de godkendte pesticider og deres nedbrydningsprodukter siver ned til grundvandet i koncentrationer over grænseværdien for drikkevand, når de bruges i de maksimalt tilladte doser. Sker det, skal pesticiderne forbydes eller anvendelsen begrænses, så grænseværdien for drikkevand overholdes.

Reduktion af pesticidforbruget til ikkeerhvervsmæssige formål

Denne del af beslutningsforslaget sigter på dels at nedbringe pesticidanvendelsen til ikkeerhvervsmæssige formål, dels at medvirke til, at de pesticider, der anvendes, gør så lidt skade som muligt.

Målene skal blandt andet opnås gennem virkemidlerne information, rådgivning og frivillige aftaler.

Samtidig skal anvendelsen af pesticider på sportsanlæg som for eksempel golfbaner undersøges med henblik på at fastsætte konkrete mål for nedbringelsen af pesticidanvendelsen her. Udgangspunktet må være, at sportsanlæg i det mindste ikke må sprøjtes mere intensivt, end hvis jorden blev dyrket som almindelig landbrugsjord.

Forskning

Regeringen har nedprioriteret forskning inden for pesticidområdet markant i pesticidplan III. Som det også tydeligt fremgår af en række hørings svar til regeringens udkast til planen, er dette en meget uheldig udvikling. F.eks. påpeges det af Danmarks Jordbrugsforskning, at fremtidig plantebeskyttelsesforskning vil blive reduceret markant i forhold til den hidtidige indsats – en udvikling, der bestemt ikke harmonerer med målsætningen om en bedre fagligt baseret indsats for at reducere pesticiders skadelige effekter. Ligeledes kritiserer Danmarks og Grønlands Geologiske Undersøgelse (GEUS), at der kun er afsat begrænsede midler til forskningsindsatsen i »effekter på miljø og sundhed«.

Socialdemokratiet ønsker en langt mere ambitiøs forskningsindsats på pesticidområdet. Ovennævnte kritikpunkter skal tages seriøst. Der skal derfor afsættes betydelig flere midler til denne indsats. Konkret skal varslingsystemet for udvaskning af pesticider og pesticidrester til grundvandet gøres permanent og udbygges, så det som nævnt også dækker planteskoler, gartneri og frugtavl. Ligeledes skal indsatsen for udpegning af pesticidfølsomme områder opprioriteres. Endelig er det nødvendigt, at der afsættes yderligere midler til forskning i miljø og sundhed.

Øvrige initiativer til beskyttelse af grundvandet

Det er helt nødvendigt at gøre en indsats imod forurening af grundvandet fra såkaldte punktkilder, dvs. vaske- og omhælningspladser og lagre. Ifølge DANVA's hørings svar til regeringens udkast til pesticidplan III er der et veldokumenteret behov for øjeblikkeligt at forbyde vask af sprøjteudstyr og påfyldning af sprøjtegifte i kildepladszoner og andre særlig sårbare grundvandsområder i vandindvindingsoplandet.

Der skal derfor indføres hjemmel til at etablere sprøjtefrie beskyttelseszoner omkring alle vandboringer, der tilhører den almene vandforsyning. Beskyttelseszonerne indføres med henblik på at fjerne risikoen for forurening af kildepladserne med pesticidrester såvel ved regelret pesticidanvendelse som ved uheld. Beskyttelseszonerne skal omfatte de dele af indvindingsområdet, der er beliggende inden for en radius af